

RECORD DE RAMON NOGUÉ SERRAT (1935-2023)

Francesc X. Puig Rovira
Historiador

|61

Ramon Nogué Serrat fou catedràtic a l'Escola Tècnica de Vilanova i tingué algun càrrec acadèmic a la Universitat Politècnica de Catalunya, de la qual depèn l'Escola de Vilanova. Alhora va tenir alguns càrrecs directius a la Biblioteca Museu Balaguer, l'entitat cultural més notable de Vilanova, de la qual arribà a ser vicepresident. En aquest article, n'hem volgut analitzar algunes actuacions.

PARAULES CLAU:

Universitat Politècnica, música, vellesa

Ramon Nogué Serrat was a professor at the Escola Tècnica de Vilanova and held some academic positions at the Universitat Politècnica de Catalunya, which manages the Escola de Vilanova. Simultaneously, he held some leading positions at the Biblioteca Museu Balaguer, namely the most prominent cultural entity in Vilanova i la Geltrú, where he became its vice-chairman. In this article, we aim to dissect some of his actions.

KEYWORDS:

Technical Col·lege, music, old age

Ramon Nogué Serrat fixà la residència a Vilanova i la Geltrú el gener del 1967, quan en un concurs de trasllat aconseguí la plaça de catedràtic de tecnologia mecànica i materials a l'Escola d'Enginyeria Tècnica Industrial, l'actual Escola Superior d'Enginyeria, des de la del mateix rang de Còrdova on, el 1964, havia aconseguit la càtedra en unes oposicions.

Des de l'arribada ens vàrem conèixer. De seguidava va néixer una bona amistat. Ell, amb la família, va fixar la residència a Vilanova, decisió poc habitual entre els catedràtics, que en general optaven per residir a Barcelona. El primer temps compartia la tasca docent amb un treball tècnic com a responsable de qualitat a IMSA. Llavors, el sou d'un catedràtic no era suficient per viure. Al cap de pocs anys es pogué optar, voluntàriament, a petició de cada interessat, pel que s'anomenà *règim de dedicació exclusiva*, per al qual es percebia un complement que permetia viure treballant només a l'ensenyament. Nogué s'hi acollí.

En aquesta època jo ocupava interinament una plaça vacant de catedràtic d'una matèria afí a l'Escola de Vilanova i pensava presentar-me a unes oposicions per

aconseguir-la amb tots els drets. Ho vaig fer i les vaig superar l'any 1969 per a la plaça de l'Escola que llavors era d'Enginyeria Tècnica Minera de Manresa. En aquesta Escola, tots els professors, excepte un, eren enginyers de mines, amb nomenaments interins. Treballaven a les mines de Cardona, de Súria, de Sallent i de Fígols; alhora feien les classes a l'Escola de Facultatius de Mines, creada el 1942 pel Ministeri d'Educació. Començà a funcionar el curs 1943-1944. Els estudis corresponents eren poc integrats en el sistema educatiu vigent. En l'estructura dels estudis tècnics des del 1957, el títol fou assimilat al de les escoles tècniques de grau mitjà. Fins llavors era d'un nivell bastant inferior. Poc integrats en el món de l'ensenyament públic, els professors enginyers de mines van deixar l'escola voluntàriament.

ESBÓS BIOGRÀFIC

Ramon Nogué va néixer a Olot l'11 de desembre del 1935. Els seus pares eren Josep Nogué Ayats i Maria Serrat Nogué. Fou fill únic. L'avi matern era el músic i compositor Ramon Serrat, que li inculcà l'amor per la música. Des de la joventut tocava el violoncel amb interès i bon domini.

Quan encara era nen, els pares es van traslladar a Terrassa. Hi van viure la resta de la vida. Ell hi rebé l'educació. Als tretze anys entrà a l'Escola Industrial, on cursà els estudis elementals i després els de peritatge industrial, amb qualificacions excel·lents. Quan era estudiant ja donava classes a alumnes privats. En acabar la carrera començà a donar-ne a la mateixa Escola, com a professor interí. El 1964, com ja hem dit, guanyà les oposicions i fou catedràtic a Còrdova. Al cap de tres anys, aconseguí el trasllat a Vilanova.

Per aplicació de la Llei general d'educació del 1970, que abasta tot el sistema educatiu, les escoles tècniques de grau mitjà adquireixen, el 1972, el rang, de nova creació, d'escoles universitàries, integrades en una universitat. Les de Catalunya ho foren a la Universitat Politècnica [primer de Barcelona (UPB), després de Catalunya, (UPC)], creada el 1971, un any abans. Per tant, Ramon Nogué passà a ser catedràtic d'escola universitària. En els anys posteriors, tingué encomanades algunes missions concretes directament des del rectorat de la UPC.

Per fer més sòlida la seva posició, cursà els estudis superiors d'enginyer industrial, a l'Escola de Barcelona, i

a continuació aconseguí el títol de doctor, per al qual elaborà i presentà una tesi.

Participació a la vida cultural i cívica de Vilanova

Nogué s'integrà progressivament a la vida cívica i cultural de Vilanova. El 1976, després de la mort de Franco, s'iniciaren els anys de transició a la democràcia. Algunes institucions molt pròpies de Vilanova, com era la Biblioteca Museu Víctor Balaguer, foren posades en qüestió per la manera tradicional de funcionar, per a la qual es plantejà la conveniència d'alguns canvis. Cinc membres de la Junta directiva, de caràcter vitalici, el 1977 presentaren la dimissió; no havia passat mai. És a dir, renunciaren voluntàriament al caràcter vitalici que fou vigent des de la cessió pel fundador Víctor Balaguer. El 1978, la Junta fou renovada amb membres nous, designats per l'Ajuntament pel mateix procediment. Un dels designats fou Ramon Nogué. És el primer càrrec públic que té a Vilanova, fora de l'àmbit professional.

Durant uns anys, la Biblioteca Museu Víctor Balaguer (BMVB) fou una entitat controvertida. No només internament, sinó també amb relació a la Conselleria de Cultura de la Generalitat, que assumí el paper molt

poc definit que hi exercia l'Estat. En algun període hi actuà com si fos una institució pròpia. Per la situació creada dimitiren bastants dels que n'eren membres, que foren substituïts. Per a una de les substitucions, l'abril del 1983 fou proposada Montserrat Gibert Giró, que en prendre possessió fou designada presidenta de la Junta. Ramon Nogué fou designat vicepresident segon; el primer era Pau Roig Estradé. L'abril del 1984, Montserrat Gibert, per motius personals, presentà la dimissió com a membre de la Junta i com a presidenta. A Ramon Nogué li correspongué ser president en funcions de la Junta de la BMVB, després que hagués renunciat Pau Roig a exercir aquesta funció.

Nogué es trobà davant d'una situació bastant complicada, que exercí amb la dedicació i la serenitat que li eren pròpies. Un fou el cas que una pintura de Rafael Canogar, que pertanyia a la col·lecció d'«art contemporani» fou cedida a petició de l'artista per a una exposició temporal i, després de la clausura, no fou retornada. S'hagueren de fer gestions judicials per aclarir la situació. També hagué d'intervenir en alguns altres problemes delicats.

Per aquest temps un tema latent era el paper de l'Ajuntament local en el

funcionament de la BMVB. Es plantejava que l'Ajuntament s'impliqués més en el govern, i en el sosteniment econòmic del funcionament. Això implicava que l'alcalde presidís la Junta i el regidor de Cultura en fos vicepresident. Després d'aquest canvi, Ramon Nogué seguí com a vicepresident segon. El canvi, que té força implicació cap al futur, es produí sota la seva presidència accidental. Del càrrec de vicepresident cessà al cap de bastants anys. Veiem, per tant, que la vinculació de Nogué a la Biblioteca Museu Balaguer durà, com a mínim, des del 1978 al 1991.

Ramón Nogué va morir el 21 de març del 2023, després d'una vellesa llarga i ben viscuda, per problemes circulatoris derivats de la hipertensió que patia des de feia bastants anys. L'últim any va restar immobilitzat però mantenia l'equilibri mental. Morí a la Clínica Quirón voltat dels seus familiars.

Per això, he volgut tractar d'aquest aspecte de la seva actuació a Vilanova i la Geltrú, precisament en el BUTLLETÍ anual de la Biblioteca Museu Víctor Balaguer, que coincideix amb l'any de la mort de Ramon Nogué.